



AVDELING FOR LÆRAR- OG TOLKEUTDANNING

# STUDIEPLAN

# FOR

# ÅRSENHET I NORSK TEGNSPRÅK 2014H

Godkjent av Høgskolestyret 25.02.2004

Revidert av avdelingsstyret for avdeling for lærer- og tolkeutdanning 25.05.2011

# INNLEDNING

---

Norsk tegnspråk er et minoritetsspråk utviklet i døvemiljøet i Norge. Språket er et visuelt-gestuet språk med egen grammatisk oppbygging. Det riktige navnet på språket til den døve minoriteten i Norge er **norsk tegnspråk**, og det skiller seg fra andre lands tegnspråk som for eksempel svensk teckenspråk, British Sign Language og Deutsche Gebärdensprache. I vanlig dagligtale blir språket kalt tegnspråk.

Norsk tegnspråk var lenge et språk som bare ble brukt i tegnspråkmiljøer og lite i det offentlige rom. Dette har forandret seg. I dag har de fleste sett norsk tegnspråk på TV, men også i skoler, høyere utdanning og på enkelte arbeidsplasser. Døve fikk rett til tolketjeneste i begynnelsen av 1980-tallet, og utover i 1990-årene kom reformer i forhold til læreplanverket for grunnskole og videregående opplæring som sikrer rett til opplæring i og om tegnspråk. Fra og med 1997 har døve barn og unge med tegnspråk som førstespråk rett til opplæring i og på tegnspråk. Dette har fått konsekvenser for opplæringen av døve, deres familier og andre som omgås tegnspråkbrukere.

I St.meld. nr. 35 (2007-2008) Mål og mening ble det slått fast politisk at norsk tegnspråk er et fullverdig språk i Norge, og det arbeides med å innlemme norsk tegnspråk i en allmenn språklov.

Språkets status og språkbrukernes rettigheter krever at kompetanse i tegnspråk må bygges opp hos mange ulike grupper og på ulike forvaltningsnivå i samfunnet. En årshet i norsk tegnspråk kan være starten på et utdanningsforløp for studenter som ønsker å kvalifisere seg til for eksempel tolkeutdanning. Men årsheten kan også tas som videreutdanning etter en fullført profesjonsutdanning, som for eksempel lærerutdanning, helseutdanning eller teologisk utdanning, og den kan kombineres med andre frie fag.

Tegnspråkfaget slik det er beskrevet i denne studieplanen, er en praktisk og teoretisk innføring i norsk tegnspråk. Det legges stor vekt på at det er et studietilbud til de som ønsker å lære å kommunisere på norsk tegnspråk, og som har som mål å forstå og snakke tegnspråk noenlunde flytende. Ut over opplæring i og om tegnspråk, sikter studiet på å øke forståelsen for kulturelt mangfold og for livssituasjonen til ulike grupper døve og tunghørte, både nasjonalt og internasjonalt.

Studenter som har real kompetanse i norsk tegnspråk, kan ta emnene i årsheten som privatister. Se egne emnebeskrivelser for privatister.

For å møte behovet for tegnspråkkompetanse hos ulike grupper i det norske samfunnet, vil det tidvis tilbys samlingsbaserte deltidsstudier: Norsk tegnspråk 1 deltid (30 studiepoeng) og Norsk tegnspråk 2 deltid (30 studiepoeng). Se egne emnebeskrivelser for deltidsstudiene.

## MÅLGRUPPE

---

Den primære målgruppen for årsenheten i norsk tegnspråk er studenter som er nysgjerrig på språk, og som ønsker å kombinere norsk tegnspråk med andre studier eller en annen profesjonsutdanning. Årsenheten kan også være aktuell for profesjonsutøvere som lærere, førskolelærere, helsepersonell, prester og andre som har behov for kompetanse i norsk tegnspråk i sitt arbeid.

Etter fullført og bestått årsenhet i norsk tegnspråk, kan studenter søke seg inn på andre studieår ved bachelor i tegnspråk og tolking. Se studieplanen for bachelor i tegnspråk og tolking.

## OPPTAKSKRAV OG RANGERING

---

Søkere til studiet må oppfylle krav om generell studiekompetanse eller tilsvarende realkompetanse. Rangering skjer etter samme regler som ved opptak til grunntdanning.

## STUDIEPROGRAMMETS NIVÅ, VARIGHET OG OMFANG

---

Årsenheten i norsk tegnspråk er et heltidsstudium som går over et år og gir 60 studiepoeng.

Studiet er undervisningsintensivt, og det krever en betydelig egeninnsats av studentene både individuelt og i grupper.

## FORVENTET LÆRINGSUTBYTTE

---

Kunnskaper

Studenten

- har kunnskap om norsk tegnspråk og språkets forankring i døves kultur og historie
- har kunnskap om ulike meningsdanningsmekanismer knyttet til visuelle språk
- har kunnskap om ulike grammatiske elementer i norsk tegnspråk
- har kunnskap om kulturelle uttrykksformer blant døde
- har kunnskap om framveksten av døveskoler i Norge og i Europa, og om framveksten av det norske døvesamfunnet gjennom døveforeninger, Norges Døveforbund og andre organisasjoner for og av døde
- har kunnskap om samfunnets forhold til norsk tegnspråk, døves kultur og historie
- har kunnskap om hvordan holdninger til språk påvirker maktforhold mellom språk og språkbrukere historisk og i samtiden
- har kunnskap om moderne teknisk-medisinske tilbud til døde og dagens oppvekstsituasjon for døde og sterkt tunghørte

Ferdigheter

## Studenten

- forstår setninger og vanlige uttryksformer knyttet til dagligdagse temaer
- kan bruke grammatiske strukturer og virkemidler i norsk tegnspråk på et enkelt nivå
- kan føre samtaler og utveksle informasjon om kjente forhold på norsk tegnspråk
- kan observere, beskrive og forklare kulturelle likheter og forskjeller mellom døve og hørende
- kan omgås døve på en liketil og naturlig måte, kjenner de vanlige turtakingsreglene og dialogstrategiene som er brukt i døvemiljøet
- kan transkribere på et grunnleggende nivå
- kan identifisere enkelte grammatiske elementer i en tegnspråktekst
- kan drøfte likheter og forskjeller mellom talte språk og tegnspråk på et grunnleggende nivå

## Generell kompetanse

### Studenten

- har strategier for å forstå andre og å gjøre seg forstått (kan oppklare kommunikasjon)
- kan i noen grad tilpasse sin kommunikasjon til ulike tegnspråkbrukere
- kan finne, vurdere og framstille konkrete eksempler fra døves liv og virke og belyse dem i en større historisk, samfunnsmessig og kulturell kontekst
- kan formidle kunnskap om norsk tegnspråk muntlig og skriftlig

## OPPBYGNING OG SAMMENSETNING

---

Årsenheten i norsk tegnspråk består av følgende emner:

- Norsk tegnspråk i praksis (40 sp)
- Døves kultur og historie (10 sp)
- Tegnspråkteori (10 sp)

Teoriundervisningen skal støtte opp under den praktiske språktilegnelsen slik at studentene utvikler best mulig tegnspråkferdigheter og har god innsikt i hvordan norsk tegnspråk er historisk forankret i kulturen til døve tegnspråkbrukere før og nå.

## STUDIEMODELLER

[Årsenhet i norsk tegnspråk](#)

### **PRAKSIS**

---

Ingen praksis

### **LÆRINGSFORMER**

---

Starten på studiet er organisert som et intensivt språkbad for studentene, og skal bidra til at gruppen blir kjent med hverandre. Det er obligatorisk studiedeltakelse på språkbadet.

Det benyttes et vidt spekter av arbeidsformer i studiet som inkluderer problembasert læring, forelesninger, språkundervisning i grupper, selvstudium, rollespill og arbeid med mappeoppgaver.

Å utvikle gode ferdigheter innen tegnspråk og tolking krever mye praktisk språk- og tolketrening. Det er ønskelig at studentene deltar aktivt i tegnspråklige miljø ved siden av studiene.

Det er krav om minst 80 % tilstedeværelse på alle fastsatte undervisningstimer i emnene som inngår i årsenheten.

Kravet om 80 % tilstedeværelse må innfris i forkant av hver eksamen i emnet.

Studenter som ikke innfrir kravet om tilstedeværelse, må ta igjen manglende undervisningstimer i emnet/del av emnet neste gang det arrangeres for å få gå opp til eksamen i dette emnet/denne delen av emnet.

Gjennom studieforløpet møter studentene ulike vurderingsformer, og både bokstavkarakterer (A-F) og uttrykkene bestått/ikke bestått benyttes. Obligatoriske arbeidskrav vurderes med uttrykkene bestått/ikke bestått. Endelig karakter i et emne blir ikke gitt før obligatoriske arbeidskrav er godkjent.

### **INNPASSING**

---

Innpassing av emner innen tegnspråkstudier fra andre læresteder, vurderes etter individuell søknad.

### **TEKNISKE OG ANDRE FORUTSETNINGER**

---

Det forventes at studentene gjør aktiv bruk av gjeldende digital læringsplattform der informasjon, litteratur og oppgaver fortløpende legges ut. Det forventes også at studentene anvender digitalt videoverktøy i arbeidet med å tilegne seg kommunikativ kompetanse i norsk tegnspråk.

### **SENSORORDNING**

---

Intern og ekstern sensur i henhold til Lov om universiteter og høyskoler og nærmere bestemmelser for hvert enkelt emne.

# KVALIFIKASJON/VITNEMÅL

---

Når alle deler av studiet er gjennomført og bestått, utstedes det en karakterutskrift.

# ÅRSENHET I NORSK TEGNSPRÅK

Årsenhetsstudium.

## STUDIEPOENGBELASTNING

Emne	Avsl. Eks.	SP	2014 Høst	2015 Vår
4TGE1 Norsk tegnspråk i praksis		40	20	20
4TGE2 Døves kultur og historie		10	5	5
4TGE3 Tegnspråketeori		10	5	5
Sum		60	30	30

## 4TGE1 NORSK TEGNSPRÅK I PRAKSIS

<b>Emnenavn (en)</b>	Norwegian Sign Language – expressive and receptive skills
<b>Emnenavn (nn)</b>	Norsk teiknspråk i praksis
<b>Omfang</b>	40 Studiepoeng
<b>Studienivå</b>	Syklus 1
<b>Undervisningsspråk</b>	Norsk og Engelsk, Norsk tegnspråk
<b>Organisasjonstilhørighet</b>	Tegn og Tolk
<b>Emneansvarlig</b>	Marianne Pilskog Nyhus
<b>Forkunnskapskrav</b>	Generell studiekompetanse eller tilsvarende realkompetanse.
<b>Anbefalte forkunnskaper</b>	
<b>Emneinnhold</b>	<p>Studentene møter norsk tegnspråk gjennom temaer som:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- Tegnførråd og tegnspråklig kommunikasjon fra et bredt utvalg av emner i daglig kommunikasjon</li><li>- Kropp i kommunikasjon – fra gester til tegn</li><li>- Tegnspråktekster i ulike sjangere</li><li>- Variasjon i språkbruk</li><li>- Å snakke om tegnspråk på tegnspråk</li></ul>

## Forventet læringsutbytte

### Kunnskap

#### Studenten

- har et grunnleggende tegnførråd i norsk tegnspråk
- har kunnskap om ulike sjangere i norsk tegnspråk
- har kunnskap om hvordan norsk tegnspråk er forankret både i døves kultur og historie og i den norske kulturen

### Ferdigheter

#### Studenten

- forstår setninger og vanlige uttrykksformer knyttet til dagligdagse temaer
- kan bruke grammatiske strukturer og virkemidler i norsk tegnspråk på et enkelt nivå
- kan føre samtaler og utveksle informasjon om kjente forhold på norsk tegnspråk

### Generell kompetanse

#### Studenten

- har strategier for å forstå andre og å gjøre seg forstått (kan oppklare kommunikasjon)
- kan i noen grad tilpasse sin kommunikasjon til ulike tegnspråkbrukere

## Arbeidsformer og læringsaktiviteter

Språklæring skjer gjennom varierte arbeidsformer som:

- Intensiv språklæring i språkbad
- Dramaøvelser og rollespill
- Videoavlesing
- Oversettelse mellom norsk tegnspråk og norsk
- Tekstskaping på norsk tegnspråk
- Par- og gruppeøvelser
- Framlegg av tegnspråktekster
- Paneldebatt
- Muntlig og skriftlig refleksjon over egen språklæring

## OBLIGATORISKE ARBEIDSKRAV

Obligatorisk arbeidskrav	Antall	Godkjent antall
Annet - spesifiser i kommentarfeltet	8	6

### Kommentar til arbeidskrav:

Inntil 8 obligatoriske arbeidskrav (som videoopptak av tegnspråklige tekster, muntlige framlegg på tegnspråk, deltakelse i tegnspråklige arrangement).



Obligatorisk arbeidskrav	Antall	Godkjent antall
Oppmøte til undervisning		Obligatorisk tilstedeværelse
<b>Kommentar til arbeidskrav:</b>	Det er krav om minst 80% deltakelse i språkbadet. som arrangeres de første fem ukene av studieåret.	
Annet - spesifiser i kommentarfeltet		
<b>Kommentar til arbeidskrav:</b>	Obligatoriske arbeidskrav må være godkjent før en kan framstille seg til eksamen, jf Forskrift om studier og eksamen ved Høgskolen i Sør-Trøndelag § 5-3 (2). Kandidater som står i fare for å bli nektet å gå opp til eksamen pga. manglende arbeidskrav, skal varsles senest 3 uker før den aktuelle eksamen og gis en endelig frist for å oppfylle kravene. Det kan gis kompensatorisk arbeid for manglende obligatorisk tilstedeværelse ved dokumentasjon på gyldig fravær.	

## VURDERINGER

Vurdering	Vurderingstype	Dato	Varighet	Karakterskala	Andel	Justerende muntlig
Muntlig	Individuell		1 time Timer	A-F	100 %	Nei
<b>Kommentar til vurdering:</b>	Individuell muntlig praktisk eksamen i og på norsk tegnspråk i emnets 2.semester. Arrangeres i grupper. Inkludert forberedelsestid varer eksamen i inntil en time.					
<b>Tillatte hjelpemidler:</b>	Ingen hjelpemidler					
<b>NY / UTSATT EKSAMEN</b>	Ny/utsatt eksamen blir gjennomført i samsvar med forskrift om studier og eksamen ved HiST.					

## LÆREMIDLER

Dette emnet er primært et praktisk studium med mye språkundervisning og språktrening. Både emnet Døves kultur og historie (4TGE2) og emnet Tegnspråkteori (4TGE3) skal støtte opp om den praktiske språkundervisningen. Teoristoffet er lagt til disse to emnene.

I løpet av studieåret skal dere se mange tegnspråktekster som finnes som videofiler på nettsider, lokale servere og dvd'er.

Noen kilder til slike tegnspråktekster er:

#### **Nettsteder/CD-ROM/DVD**

Ressurs for hørselshemmede

[www.erher.no](http://www.erher.no)

Norsk tegnordbok

[www.tegnordbok.no](http://www.tegnordbok.no)

Mine tegn - et nettsted der du kan lage din egen oversikt over tegn du lærer

[www.minetegn.no](http://www.minetegn.no)

Erlenkamp, S. (2002). *Lærings- og undervisningsmaterieell relatert til tegnspråk (LURT)*

<http://lurt.alt.hist.no>

Norges Døveforbund

[www.deafnet.no](http://www.deafnet.no)

Zoom webTV (Små filmer og reportasjer)

[www.zoom.coip.no](http://www.zoom.coip.no)

*TegnStart.1* (2004). Trondheim: Møller kompetansesenter. (CD-ROM)

*TegnStart.2* (2004). Trondheim: Møller kompetansesenter. (CD-ROM)

*TegnStart.3* (2009). Trondheim: Møller kompetansesenter. (CD-ROM)

*Kvinnen i norsk døvehistorie*. (2007). Trondheim: Møller kompetansesenter. (DVD)

*Pulverheksa på tegnspråk*. (2008). Trondheim: Møller kompetansesenter. (DVD)

## VEKTINGSREDUKSJONER

Gammelt emne	Studiepoeng
TS110	20
TS130	20
TG110	20
TG130	20

## 4TGE2 DØVES KULTUR OG HISTORIE

---

<b>Emnenavn (en)</b>	Deaf culture and history
<b>Emnenavn (nn)</b>	Døve sin kultur og historie
<b>Omfang</b>	10 Studiepoeng
<b>Studienivå</b>	Syklus 1
<b>Undervisningsspråk</b>	Norsk og Engelsk, Norsk tegnspråk
<b>Organisasjonstilhørighet</b>	Tegn og Tolk
<b>Emneansvarlig</b>	Marianne Pilskog Nyhus
<b>Forkunnskapskrav</b>	Generell studiekompetanse eller tilsvarende realkompetanse.
<b>Anbefalte forkunnskaper</b>	
<b>Emneinnhold</b>	<p>Døves kultur og historie i det norske samfunnet belyses gjennom temaer som:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- Minoritets- og majoritetskultur</li><li>- Anerkjennelse og kompenseringssyn</li><li>- Utenfra- og innenfraperspektiv</li><li>- Oppvekst, familie og fritid</li><li>- Skole, utdanning, yrke</li><li>- Identitet, døv identitet, døv kultur</li><li>- Foreningsliv lokalt og nasjonalt, idrettslag og døvehytter</li><li>- Døvekirken</li><li>- Internasjonalt samarbeid og engasjement</li><li>- Kulturelle uttrykksformer blant døve</li></ul>
<b>Forventet læringsutbytte</b>	<p>Kunnskap Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• har kunnskap om framveksten av døveskoler i Norge og i Europa, og om framveksten av det norske døvesamfunnet gjennom døveforeninger, Norges Døveforbund og andre organisasjoner for og av døve</li><li>• har kunnskap om Norges Døveforbunds viktigste kampsaker fra 1918 til fram til i dag</li><li>• har kjennskap til sentrale internasjonale hendelser innen døv kultur og historie</li><li>• har kunnskap om kulturelle uttrykksformer blant døve</li><li>• har kunnskap om moderne teknisk-medisinske tilbud til døve og dagens oppvekstsituasjon for døve og sterkt tunghørte</li></ul>

Ferdigheter

Studenten

- kan observere, beskrive og forklare kulturelle likheter og forskjeller mellom døve og hørende
- kan omgås døve på en liketil og naturlig måte, kjenner de vanlige turtakingsreglene og dialogstrategiene som er brukt i døvemiljøet

Generell kompetanse

Studenten

- kan finne, vurdere og framstille konkrete eksempler fra døves liv og virke og belyse dem i en større historisk, samfunnsmessig og kulturell kontekst

#### Arbeidsformer og læringsaktiviteter

Forelesninger og litteraturstudier, gruppearbeid, videoanalyse, oppgaveskriving, intervju og samtaler med døve. Dokumentasjon: opptak, konvertering og presentasjon av funn

## OBLIGATORISKE ARBEIDSKRAV

Obligatorisk arbeidskrav	Antall	Godkjent antall
Annet - spesifiser i kommentarfeltet	4	3
<b>Kommentar til arbeidskrav:</b>	Læringsmappe med inntil 4 (gruppe-) oppgaver, med muntlige framlegg.	
Annet - spesifiser i kommentarfeltet		Obligatorisk tilstedeværelse
<b>Kommentar til arbeidskrav:</b>	Obligatoriske arbeidskrav må være godkjent før en kan framstille seg til eksamen, jf Forskrift om studier og eksamen ved Høgskolen i Sør-Trøndelag § 5-3 (2). Kandidater som står i fare for å bli nektet å gå opp til eksamen pga. manglende arbeidskrav, skal varsles senest 3 uker før den aktuelle eksamen og gis en endelig frist for å oppfylle kravene. Det kan gis kompensatorisk arbeid for manglende obligatorisk tilstedeværelse ved dokumentasjon på gyldig fravær.	

## VURDERINGER

Vurdering	Vurderingstype	Dato	Varighet	Karakterskala	Andel	Justerende muntlig
Vurderingsmappe	Individuell		Uke(r)	A-F	100 %	Nei

Vurdering	Vurderingstype	Dato	Varighet	Karakterskala	Andel	Justerende muntlig
<b>Kommentar til vurdering:</b>	Individuell mappevurdering i vårsemesteret. En oppgave leveres til til vurderingsmappen sammen med et refleksjonsskriv på 1 til 2 sider. Nærmere instruks vil bli gitt.					
<b>Tillatte hjelpemidler:</b>	Alle hjelpemidler tillatt. Regler for bruk av hjelpemidler skjer etter Forskrift om studier og eksamen ved Høgskolen i Sør-Trøndelag ( <a href="http://hist.no/lover/">http://hist.no/lover/</a> )					
<b>NY / UTSATT EKSAMEN</b>	Ny/utsatt eksamen blir gjennomført i samsvar med forskrift om studier og eksamen ved HiST.					

## LÆREMIDLER

Amundsen, G., & Holm, A. (2001). Tegnspråk og norsk og noen døve elever i et tospråklig læringsmiljø. I H. Fottland (red.), *Tilpasning og tilhørighet i en skole for alle* (s. 123-138). Bergen: Fagbokforlaget. (Finnes i Kompendium 1, TG160)

Bergh, G. (2004). *Norsk tegnspråk som offisielt språk*. Oslo: ABM-utvikling.

Breivik, J. K. (2007). *Døv identitet i endring: lokale liv - globale bevegelser*. Oslo: Universitetsforlaget.

Breivik, J. K. (2000). Døve - funksjonshemmede eller kulturell minoritet? I T. I. Romøren (red.), *Usynlighetskappen: levekår for funksjonshemmede* (s. 83-103). Oslo: Akribe. (Finnes i Kompendium 1, TG160)

Breivik, J. K. (2000). Sosial konstruksjon av døv identitet (Hilde og Anitas historieer). I P. Solvang, J. Froestad & M. Söder (red.), *Funksjonshemming, politikk og samfunn* (s. 144-157). Oslo: Gyldendal akademisk. (Finnes i Kompendium 1, TG160)

Breivik, J.-K. (2006). Døv identitetspolitikk - en særegen form for normalitet? I T. H. Eriksen & J.-K. Breivik (red.), *Normalitet* (s. 187-202). Oslo: Universitetsforlaget. (Finnes i Kompendium 1, TG160)

Eriksson, P. (1993). *Dövas historia: Del 1. DaubhaR - daufr - döver - döv: en faktasamling*. Örebro: SIH-läromedel.

Erlenkamp, S. (2006). CI og tegnspråk: enten eller eller både og? *Nordisk tidskrift för hörsel- och dövundervisning : NTD*(5), 6-11. (Finnes i Kompendium 1, TG160)

Erlenkamp, S., Gjøen, S., Haualand, H., Kvitvær, H. B., Peterson, P. R., Schrøder, O.-I., & Vonen, A. M. (2007). *Begrunnelser for å gjøre norsk tegnspråk til offisielt språk*. Oslo: Norges døveforbund. Notat fra utvalg opprettet av styret for Norges Døveforbund.

Grønlie, S. M. (2005). *Uten hørsel?: en bok om hørselhemming*. Bergen: Fagbokforlaget.

Haualand, H. M. (2002). *I endringens tegn: virkelighetsforståelser og argumentasjon i døvebevegelsen*. Oslo: Unipub.

Lane, H. (1995). Constructions of Deafness. *Disability & Society*, 10(2), 171-190.  
(Finnes i Kompendium 1, TG160)

Mindess, A., Holcomb, T. K., Langholtz, D., & Moyers, P. P. (2006). *Reading between the signs: intercultural communication for sign language interpreters* (2nd ed.). Boston: Intercultural Press.  
Tilgjengelig som e-bok:  
<http://site.ebrary.com/lib/histno/docDetail.action?docID=10448411>

Finnes også som:

Mindess, A., Holcomb, T. K., Langholtz, D., & Moyers, P. P. (1999). *Reading between the signs: intercultural communication for sign language interpreters*. Yarmouth, Me.: Intercultural Press.  
(kap. 1-5).

Ohna, S. E. (1996). Å være döv i en hørende verden. *Nordisk tidskrift för dövundervisningen* (2), 53-66.  
(Finnes i Kompendium 1, TG160)

Ohna, S. E. (2001). *Å skape et selv: døves fortellinger om interaksjoner med hørende*. Oslo: Unipub.  
(kap.3)  
(Finnes i Kompendium 1, TG160)

Ohna, S. E. (2003). *På vei mot en ny grunnskoleopplæring for døde elever: en evalueringsstudie etter Reform 97*. Oslo: Skådalen kompetansesenter.  
(kap.2).  
(Finnes i Kompendium 1, TG160)

Peterson, P. R. (2009). Tegnspråkets fremtid - vårt felles ansvar! I Aa. L. Hansen, N. Garm & E. Hjelmervik (red.), *Hørsel - språk og kommunikasjon: en artikkelsamling* (s. 134-139). Trondheim: Møller kompetansesenter.  
Tilgjengelig som e-bok:  
<http://www.acm5.com/kompendier/Horsel-sprak-kommunikasjon.pdf>

Rekkedal, A. M. (1997). Døve barns skolegang ved Kristiania off. skole for døve i perioden 1915 til 1930. *Døves tidsskrift* (20-22).  
(Finnes i Kompendium 1, TG160)

Schröder, O.-I. (1998). Døvehumor - hva er det for noe? *Nordisk tidskrift för dövundervisningen* (2), 38-48.  
(Finnes i Kompendium 1, TG160)

Simonsen, E. (2009). Hørsel eller dövhet?: en historisk innføring i feltet. I Aa. L. Hansen, N. Garm & E. Hjelmervik (red.), *Hørsel - språk og kommunikasjon: en artikkelsamling* (s. 12-20). Trondheim: Møller kompetansesenter.  
Tilgjengelig som e-bok:  
<http://www.acm5.com/kompendier/Horsel-sprak-kommunikasjon.pdf>

Ulvestad, L. (2007). *Fra døveskole til knutepunktskole: fremveksten av en statlig videregående døveskole i Bergen 1942-2005*. Masteroppgave i historie, Universitetet i Bergen, Bergen.  
Tilgjengelig fra:  
[https://bora.uib.no/bitstream/1956/2338/1/Masterthesis\\_Ulvestad.pdf](https://bora.uib.no/bitstream/1956/2338/1/Masterthesis_Ulvestad.pdf)

Utdanningsdirektoratet (2009). *Veileder for opplæring av barn og unge med hørselshemming*. Oslo, Utdanningsdirektoratet.  
Tilgjengelig fra:  
[http://www.udir.no/Upload/5/Veileder\\_for\\_oppl%c3%a6ring\\_av\\_barn\\_og\\_unge\\_med\\_horselshemming\\_010211.pdf?epslanguage=no](http://www.udir.no/Upload/5/Veileder_for_oppl%c3%a6ring_av_barn_og_unge_med_horselshemming_010211.pdf?epslanguage=no)

Vonen, A. M. (1999). Emosjonelle sider ved språk. I E. Simonsen & K. Arnesen (red.), *Fornuft og følelser - perspektiver etter 150 års undervisning av døve og døvblinde : rapport fra seminar 15.-16. oktober 1998, Helga Engshus, Universitetet i Oslo* (s. 69-86). Oslo: The Research and Development Unit, Skådalen Resource Centre.  
(Finnes i Kompendium 1, TG160)

Wallvik, B. (1997). *...ett folk utan land*. Borgå: Döva och hörselskadade barns stödförening r.f.

Østberg, T. (1998). *Døvhets og døve: belyst ved tre sosiologiske forståelsesmodeller*. Oslo: Skådalen kompetansesenter.  
(Finnes i Kompendium 1, TG160)

**Nettsted:**

Deaf History International: <http://www.deafhistoryinternational.com/>

Døve i det tredje riket: <http://www.erher.no/materiell/vgs-det-tredje-riket/source/index.html>

## VEKTINGSREDUKSJONER

Gammelt emne	Studiepoeng
Vurderes individuelt	

## 4TGE3 TEGNSPRÅKTEORI

<b>Emnenavn (en)</b>	Norwegian Sign Language – grammar and theory
<b>Emnenavn (nn)</b>	Teiknspråketeori
<b>Omfang</b>	10 Studiepoeng
<b>Studienivå</b>	Syklus 1
<b>Undervisningsspråk</b>	Norsk og Engelsk, Norsk tegnspråk
<b>Organisasjonstilhørighet</b>	Tegn og Tolk
<b>Emneansvarlig</b>	Lindsay Nicole Ferrara Guri Amundsen
<b>Forkunnskapskrav</b>	Generell studiekompetanse eller tilsvarende
<b>Anbefalte forkunnskaper</b>	

## Emneinnhold

Innføring i lingvistisk teori med fokus på likheter og forskjeller mellom tegnspråk og talespråk:

- Meningsdanning gjennom språklig og gestuell kommunikasjon
- Fonologiske, morfologiske og syntaktiske strukturer i norsk tegnspråk
- Grammatiske forskjeller mellom norsk og norsk tegnspråk
- Forholdet mellom makt og språk, og konsekvenser for språkbruk

## Forventet læringsutbytte

Kunnskap

Studenten

- har kunnskap om ulike meningsdanningsmekanismer knyttet til visuelle språk
- har kunnskap om ulike grammatiske elementer i norsk tegnspråk, deriblant:
  - ulike typer tegn
  - språkbruk og språklig variasjon
  - tegnets oppbygging
  - tegndanning og tegnmodifikasjon

Ferdigheter

Studenten

- kan snakke om ulike aspekter ved grammatikken i norsk tegnspråk fra et lingvistisk perspektiv
- kan identifisere enkelte grammatiske elementer i en tegnspråktekst
- kan drøfte likheter og forskjeller mellom talte språk og tegnede språk på et grunnleggende nivå

Generell kompetanse

Studenten

- kan formidle kunnskap om norsk tegnspråk muntlig og skriftlig

## Arbeidsformer og læringsaktiviteter

Forelesninger, pensumlesing, individuelt og gruppearbeid med praktiske og teoretiske oppgaver, gruppe- og klassediskusjoner, framlegg i plenum, videoanalyse

## OBLIGATORISKE ARBEIDSKRAV

Obligatorisk arbeidskrav	Antall	Godkjent antall
Annet - spesifiser i kommentarfeltet	4	4
<b>Kommentar til arbeidskrav:</b>	Læringsmappe med 4 oppgaver.	



Obligatorisk arbeidskrav	Antall	Godkjent antall
Annet - spesifiser i kommentarfeltet		
		Obligatoriske arbeidskrav må være godkjent før en kan framstille seg til eksamen, jf Forskrift om studier og eksamen ved Høgskolen i Sør-Trøndelag § 5-3 (2).
<b>Kommentar til arbeidskrav:</b>		Kandidater som står i fare for å bli nektet å gå opp til eksamen pga. manglende arbeidskrav, skal varsles senest 3 uker før den aktuelle eksamen og gis en endelig frist for å oppfylle kravene.

## VURDERINGER

Vurdering	Vurderingstype	Dato	Varighet	Karakterskala	Andel	Justerende muntlig
Hjemmeeksamen	Individuell		4 Uke(r)	A-F	100 %	Nei
<b>Kommentar til vurdering:</b>	Hjemmeeksamen er en fagtekst som bygger på arbeidene i læringsmappen og som inkluderer analyser og transkripsjoner. Krav til omfang er 2500-3000 ord med skriftlig tekst eller 8-10 minutter innspilt video på norsk tegnspråk.					
<b>Tillatte hjelpemidler:</b>	Alle hjelpemidler tillatt. Regler for bruk av hjelpemidler skjer etter Forskrift om studier og eksamen ved Høgskolen i Sør-Trøndelag ( <a href="http://hist.no/lover/">http://hist.no/lover/</a> )					
<b>NY / UTSATT EKSAMEN</b>	Ny/utsatt eksamen blir gjennomført i samsvar med forskrift om studier og eksamen ved HiST.					

## LÆREMIDLER

### Reading list

Cormier, Kearsy, Smith, Sandra, & Zwets, Martine. (2013). Framing constructed action in British Sign Language narratives. *Journal of Pragmatics*, 55, 119-139. doi: <http://dx.doi.org/10.1016/j.pragma.2013.06.002>

Erlenkamp, Sonja. (2009). "Gesture verbs": Cognitive-visual mechanism of "classifier verbs" in Norwegian Sign Language. *CogniTExts*, 3. Tilgjengelig fra: <http://cognitextes.revues.org/250>

Ferrara, Lindsay, & Taylor, Elizabeth. (2008, November 20-21). *Language mixing in bilingual English/ ASL discourse*. Paper presented at the University of Melbourne Linguistics and Applied Linguistics Post Graduate Conference, University of Melbourne.

Hodge, Gabrielle, & Johnston, Trevor. (2014). Points, depictions, gestures and enactment: Partly lexical and non-Lexical signs as core elements of single clause-like units in Auslan (Australian Sign Language). *Australian Journal of Linguistics*, 34(2), 262-291. doi: 10.1080/07268602.2014.887408

Tilgjengelig fra: <http://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/07268602.2014.887408>

Holten, S. M., & Lønning, H. R. (2011). Døves språkholdninger og norsk tegnspråk. *Norsk lingvistisk tidsskrift*, 29(1), 7-24. Tilgjengelig fra: <http://ojs.novus.no/index.php/NLT/article/view/734>

Johnston, Trevor. (2010). From archive to corpus: transcription and annotation in the creation of signed language corpora. *International Journal of Corpus Linguistics*, 15(1), 104-129. doi: 10.1075/ijcl.15.1.05joh

Johnston, Trevor, & Schembri, Adam. (2007). *Australian Sign Language (Auslan): An introduction to sign language linguistics*. Cambridge: Cambridge University Press.

Johnston, Trevor, Vermeerbergen, Myriam, Schembri, Adam, & Leeson, Lorraine. (2007). "Real data are messy": Considering cross-linguistic analysis of constituent ordering in Australian Sign Language (Auslan), Vlaamse Gebarentaal (VGT), and Irish Sign Language (ISL). In Pamela Perniss, R Pfau & M Steinbach (Eds.), *Proceedings of the workshop on sign languages: A cross-linguistic perspective, Mainz, Germany, March 25-27, 2004* (pp. 163-205). Berlin: Mouton de Gruyter.

Liddell, Scott K, & Metzger, Melanie. (1998). Gesture in sign language discourse. *Journal of Pragmatics*, 30, 657-697.

Schembri, Adam, Jones, Caroline, & Burnham, Denis. (2005). Comparing action gestures and classifier verbs of motion: Evidence from Australian Sign Language, Taiwan Sign Language, and nonsigners' gestures without speech. *Journal of Deaf Studies and Deaf Education*, 10(3), 272-290. doi: 10.1093/deafed/eni029

Tilgjengelig fra: [https://www.swetswise.com/swoc-web/link/access\\_db?issn=1465-7325&vol=00010&iss=00003&page=272&year=2005](https://www.swetswise.com/swoc-web/link/access_db?issn=1465-7325&vol=00010&iss=00003&page=272&year=2005)

Tucker, Bonnie Poitras. (1998). Deaf Culture, cochlear implants, and elective disability. *The Hastings Center Report*, July-August 28(4), 6-14.

Vogt-Svendsen, Marit. (2001). A comparison of mouth gestures and mouthings in Norwegian Sign Language (NSL). In Penny Boyes Braem (Ed.), *The hands are the head of the mouth: The mouth as articulator in sign languages* (pp. 9-39). Hamburg, Germany: Signum Verlag.

## Websites and miscellaneous materials

“APA referencing exercises”: <http://elc.polyu.edu.hk/cill/writing/#Referencing>

“Fagskriving”: [http://www.fag.hiof.no/lu/fag/norsk/1/101/mm/forside\\_norsk101/ny\\_side\\_8.htm](http://www.fag.hiof.no/lu/fag/norsk/1/101/mm/forside_norsk101/ny_side_8.htm)

“ALTs krav til fagtekster”: <https://www.hist.no/multimedia/11943/ALTs-krav-til-fagtekster.pdf>

“Studiehjelp fra bibliotek”: <http://hist.no/content/30229/Studiehjelp-fra-biblioteket>

## VEKTINGSREDUKSJONER

Gammelt emne	Studiepoeng
Vurderes individuelt	